

وال استریت زورنال از سرمایه‌گذاری ۳ میلیارد دلاری عربستان در اسرائیل خبر داد

قدم‌های پنهان بن سلمان به سوی صهیونیست‌ها

پس از آنکه فشارهای آمریکا برای متقاعدکردن عربستان برای عادی‌سازی رابطه با تل آویو نتیجه‌بخش نبود، توسعه سریع مناسبات امارات و بحرین با اسرائیل، عربستان را هم به فکر سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در اسرائیل انداخته است.

صفحه ۴

مجلس و وزارت صنعت علیه تولید

مرگ بر تولید، درود بر مصرف

امیر ناظمی

واردات «یفک»، حتماً با واردات «ماشین‌آلات تولید یفک» متفاوت است. واردات ماشین‌آلات تولید یفک یعنی تولید محصول داخلی یفک با فناوری کم‌وبیش مشابه با همان یفک خارجی، یعنی ایجاد اشتغال برای بخشی از مردم، یعنی امکان انباشت سرمایه برای تولیدکننده و ایجاد زمینه‌هایی برای سرمایه‌گذاری آنی آن تولیدکننده؛ و در یک کلام واردات ماشین‌آلات تولیدی یعنی نقطه آغازین حرکت به سمت توسعه، ولی واردات همان کالا یعنی کاهش رقابت‌پذیری در ابعاد ملی! منطق سیاست‌گذاری صنعتی در چنین مواردی و در همه کشورهای جهان نیز کم‌وبیش مشابه است: تشویق برای تولید به جای مصرف! معافیت‌های مالیاتی که سرمایه‌دار آمریکایی مایا‌زای سرمایه‌گذاری‌اش دریافت می‌کند، از همین منطق ساده پیروی می‌کند؛ در حقیقت سیاست‌گذاران کشورهای مختلف تلاش دارند تا از طریق بسته‌های تشویقی تولید را بر مصرف تقدم دهند، تا سرمایه‌گذاری کل افزایش یابد. سیاست‌های مالیاتی نیز همواره رفتار تولیدی را بر رفتار مصرفی ارجحیت می‌دهند. هرچند این سیاست وابسته به گرایش کلان اقتصادی متفاوت باشد؛ اما در همه کشورها وجود دارد. این سیاست‌های تشویقی در کشورهای با گرایش سوسیالیستی در انواع مداخلات دولت آشکار است؛ اما حتی در کشورهایی که سیاست بازار آزاد دارند نیز اگر سود یک شرکت میان سهامداران توزیع شود، در مقایسه با زمانی که همان سود تبدیل به سرمایه‌گذاری شود، میزان مالیات بسیار بیشتر است.

حقوق گمرکی به‌مثابه‌مشوق تولیدی

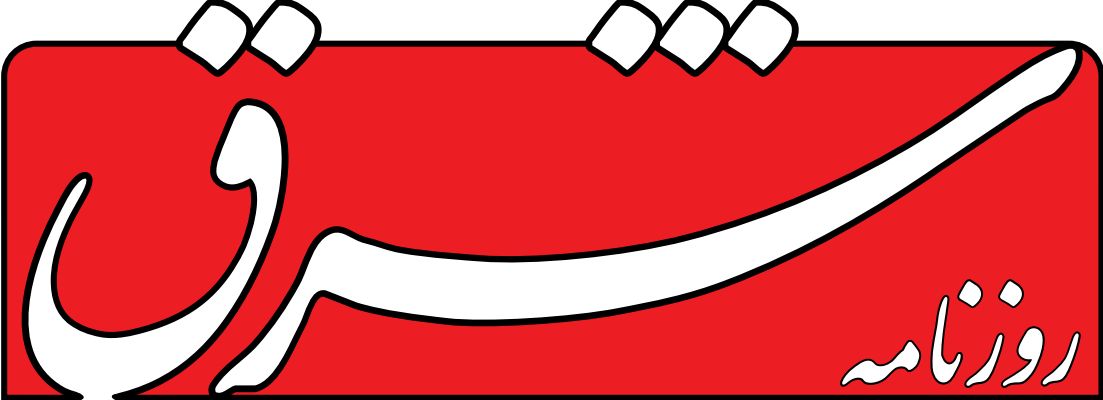
کشورهای اندکی هنوز سیاست‌های تعرفه گمرکی را به صورت گسترده به‌عنوان ابزار هدایت بازار استفاده می‌کنند؛ اما براساس همان منطق بالا، تعرفه گمرکی ماشین‌آلات تولیدی به صورت عقلانی باید کمتر از تعرفه واردات محصول نهایی باشد. به عبارت دیگر برای تشویق به تولید، باید تعرفه واردات یفک بیش از تعرفه واردات ماشین‌آلات تولید یفک باشد. این تفاوت تعرفه است که عقلانیت و «امکان‌پذیری اقتصادی» (F.S) تولید را ایجاد می‌کند و تولیدکننده به سرمایه‌گذاری برای تولید تشویق می‌شود. این منطق بدیهی در سیاست‌گذاری صنعتی ایران نیز در بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی نیز وجود داشت؛ اما ناگهان در قانون بودجه ۱۴۰۱، همین اصل بدیهی حذف می‌شود و براساس ماده قانونی جدیدی (بند (ص) بصره ۶) اعلام می‌شود که «حقوق ورودی همه ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی» باید کامل اخذ شود. این منطق بدیهی، یکباره با همدستی مجلس و وزارت صنعت حذف می‌شود؛ا وزارت صنعتی که قاعدتاً باید طرفدار و مشوق تولید باشد، حتی با پیشنهاد مجلس برای از بین‌رفتن معافیت‌های مربوط به واردات ماشین‌آلات مخالفت هم نمی‌کند؛ تا برخلاف تمام بدیهیات این نتیجه اعلام رسمی شود: تولید را رها کن، بیا و تنها مصرف‌کننده باش!

فراتر از حقوق گمرکی

نه‌تنها تعرفه گمرکی حذف شده است؛ بلکه بخشی از معافیت‌های مالیاتی مربوط به واردات ماشین‌آلات نیز حذف شده است. به دلیل آنکه در «قانون مالیات‌بسر ارزش افزوده»، معافیت‌های مالیاتی مربوط به ماشین‌آلات به میزان حقوق گمرکی آن ارتباط دارد (مانند ماده ۴۲ این قانون) بنابراین با حذف معافیت گمرکی، تولیدکننده به غیر از تعرفه گمرکی باید مالیات آن را نیز بپردازد. در مجموع می‌توان گفت هزینه‌های تحمیلی از سمت این تصمیم‌گیری، در حدود ۱۵ درصد (۹ درصد ارزش افزوده و ۴ درصد تعرفه و...) به هزینه‌های خرید ماشین‌آلات افزوده می‌شود، که این یعنی کاهش عقلانیت تولید در ایران، یعنی مجلس و وزارت صمت علیه تولید؛ اما پیامدهای این سیاست اشتباه به همین‌جا ختم نمی‌شود؛ واقعیت آن است که اغلب واردات ماشین‌آلات در ایران براساس تسهیلات بانکی و وام‌های تشویقی (از منبع صندوق‌های دولتی مانند منابع صندوق توسعه ملی و کارگزاری بانک‌های عامل) انجام می‌شود. براساس این میزان وام اغلب ۷۰ درصد و سهم نقدی تولیدکننده در حدود ۳۰ درصد است (در مناطق محروم ۸۰ به ۲۰). افزایش یکباره حقوق گمرکی زمانی رخ می‌دهد که تولیدکننده در سال گذشته وام را دریافت کرده، سفارش خود را ثبت کرده و نهایتاً کالا وارد گمرک شده است. حالا باید ۱۵ درصد به هزینه‌ها افزوده شود و این ۱۵ درصد در حدود ۵۰ درصد افزایش (و در مناطق محروم ۷۰ درصد) سهم تولیدکننده (و نه بانک) است. به این ترتیب تولیدکننده قرار است در سال ۱۴۰۱ با بسته تنبیهی روبه‌رو شود (تنبیه تولید).

فراتر از اقتصاد

این نوع از فرایند تصمیم‌گیری بیش از آنکه پیامدهای اقتصادی داشته باشد، پیامدهایی اجتماعی-سیاسی دارد. این تصمیم‌گیری یعنی رساندن این پیام‌ها به یک جامعه: ۱- رفتار نظام حکمرانی قابل پیش‌بینی نیست، همیشه این نظام حکمرانی می‌تواند یک‌شبه همه محاسبات شما را هم بزند، پس سراغ هیچ کاری که اندکی ریسک دارد نروید؛ سراغ تولید نروید، سراغ نوآوری نروید، بروید همان دالسی کنید! ۲- نظام حکمرانی براساس منطق درست تصمیم نمی‌گیرد، کافی است همین رفتارها را ببینید تا بتوانید مطمئن شوید که سیاست‌گذاری با عقلانیت متداول خداحافظی کرده است؛ هر دو پیامی که به‌شدت آینده‌سوز و نامیدکننده هستند.

دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۱ • ۷ شوال ۱۴۴۳ • ۹ می ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۲۷۳ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: گفت‌وگو با حمید رضایی‌پزدی درباره کتاب «مدرنیته گفت‌وگویی؛ جمالزاده و افسانه پدر داستان‌نویسی»، استقلال و پرسپولیس بعد از شوک ۲۵ و یادداشت‌هایی از اردوان امیراصلانی، بابک زمانی، محسن تیموری

در گفت‌وگو با فلاح‌ت‌پیشه، **آشفتنگی‌های اقتصادی** و برباد دادن منابع مالی بررسی شد

آفتی به نام بلعیدن بودجه

آسیب‌شناسی دولت درباره حذف ارز ترجیحی را درست می‌دانم، اما نحوه اجرای آن نگران‌کننده است

گزارش تیتربک را در صفحه ۲ بخوانید

نگاه سعید معیدفر به کنشگری اجتماعی در مقابل جبر ساختارها

مسئله اجتماعی از سوی ما ساخته می‌شود

۸

یادداشت‌روزنامه‌نگاران

آبر شهربندان

محمد کرام‌الدینی

حدود یک ماه است کوچه‌ها و خیابان‌ها بی‌انسان، فروشگاه‌ها و رستوران‌ها بسته‌اند و بیمارستان‌ها برای بسیاری از بیماران خدماتی انجام نمی‌دهند. درهای خانه‌ها مهروموم است، مردم در خانه‌ها زندانی‌اند و نگهبانان سییدپوش در کوچه‌ها و خیابان‌ها گشت می‌زنند، وحشت‌آفرین به خانه‌ها هجوم می‌آورند و افرادی را در زور از خانواده جدا می‌کنند و با خود می‌برند و حیوانات خانگی را در برابر چشمان صاحبان آنها با ضربات چوب می‌کشند. صدای ناله‌های شبانه انسان‌های گرسنه محروم، همراه با فریادهای اعتراض طنین‌انداز است. ربات‌ها و پهپادها در آسمان گشت می‌زنند، پیام‌هایی از جنس ترس و نومیدی بر سر مردم می‌ریزند و به شهروندان دستور می‌دهند خونسردی خود را حفظ کرده و «تمایل آزادی خود را کنترل کنند».

حدود یک ماه است شهربندان در آبرشهر ۲۵میلیون نفری شانگهای برقرار است. دولت نتوانسته غذای کافی برای ساکنان زندانی فراهم کند. گرسنگی آنان را آزار می‌دهد. دسترسی به بسیاری از مراقبت‌های پزشکی، دشوار و حتی غیرممکن است، گزارش‌هایی از مرگ‌ومیر افراد بر اثر جراحات و بیماری‌هایی که به آسانی قابل پیشگیری‌اند، می‌رسد. مردم خشمگین از روزن پنجره‌های خود در اعتراض‌اند و گاه در خیابان با پلیس درگیر می‌شوند. سیمای شهر بزرگ شانگهای به اندازه‌ای عجیب است که اگر دو ماه پیش کسی پیش‌بینی می‌کرد در آینده نزدیک مردم این ثروتمندترین شهر چین روزها را در انتظار غذا سیری خواهند کرد، هرگز کسی این پیش‌بینی را باور نمی‌کرد. پرسش این است: چرا چین به چنین نقطه‌ای رسیده است؟ چرا در کشوری که توتالیت‌ر توصیف می‌شود، کنترل شهروندان به این شدت و گستردگی ناگزیر شده است؟ پاسخ این است که همه اینها خلاصه اقدامات دولت چین در راستای اجرای قاطعانه سیاست کووید صفر است؛ یعنی تاب‌ناووری در برابر حتی یک مورد بیماری. اما معلوم نیست این اقدامات شاید، واقعاً از گسترش بیماری کووید۱۹ به دست‌کم از مرگ‌ومیر ناشی از آن جلوگیری کرده باشد؛ در عوض، آنچه آشکار است، بیانگر ناتوانی در برابر این بیماری همه‌گیر و نادیده‌گرفتن سازوکار واکنش‌ایسون عمومی است.

بی‌گمان، اگر دولت چین در پایان سال ۲۰۱۹ به جای پنهان‌کاری درباره آنچه در ووهان روی داد، سیاست کووید صفر را در پیش می‌گرفت، وضعیت جهان امروزی چنین نبود. حالا کار از کار گذشته است و سیاست کووید صفر چندان موفق به نظر نمی‌رسد. بیم آن می‌رود شهرهای دیگر هم ازجمله ابرشهر بیجینگ (پکن) نیز به همین سرنوشت دچار شوند. چین نیاز جمعیت آسیب‌پذیر خود، به‌ویژه افراد مسن به واکنس را کم‌اهمیت دانست و با واکنس تولید داخل، جمعیت آسیب‌پذیر گسترده خود را که بسیاری از آنها واکنس دریافت نکرده‌اند، در برابر ویروس قرار داد. اکنون نیز به نظر نمی‌رسد که گریز از سیاست کووید صفر چندان آسان باشد.

مقام معظم رهبری در دیدار رئیس‌جمهور سوریه:

سوریه در یک جنگ بین‌المللی پیروز شد

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری؛ مقام معظم رهبری در دیدار با رئیس‌جمهور سوریه به تأکید بر اینکه اعتبار سوریه امروز بسیار بیشتر از گذشته است، خاطرنشان کردند که باید تلاش کرد روابط دو کشور بیش از گذشته ارتقا یابد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی...

صفحه ۳

درحالی‌که ایران برای تأمین نیاز بازار داخلی مشکل دارد، با **افزایش صادرات به عراق** توافق شد

طلبکار گاز

۵

پشت پرده سرقت‌های هوشمند پایتخت

۸

سرویس خاص در بازداشتگاه بفرمایید اسکایپ!

فوتبال ایران مرزهای عجیب‌وغریب بودن را درنور دیده و حالا به نظر می‌رسد تعدادی از اعضای فدراسیون در کنار همین عجایب، از سرویس‌های خاص هم بهره می‌برند! ماجرا مربوط به جلسه روز گذشته اعضای هیئت‌رئیس فدراسیون است؛ جلسه‌ای که هنوز هم درباره رسمیت‌داشتن یا رسمیت‌نداشتن آن ابهامات زیادی در میان است. با این حال نکته‌ای که جلسه روز گذشته را خبرساز کرد، حضور شهره موسوی، نایب‌رئیس بازداشتی فدراسیون فوتبال در این جلسه است. قبل از پرداختن به چندوچون کار باید نگاهی اجمالی به شرایط کنونی فدراسیون فوتبال انداخت تا بی برد چرا حضور شهره موسوی یکی از آن اتفاقات عجیبی است که در فوتبال ایران رخ داده است. اعضای هیئت‌رئیس فدراسیون فوتبال چندی پیش شهاب عزیزی‌خادم، رئیس فدراسیون فوتبال را بر شمردن قریب به ۴۳ تخلف، عزل موقت کردند.

این گزارش را در صفحه ۹ بخوانید

یادداشت

دگرگونی ژئوپلیتیک انرژی؛ منافع ملی ایران

ایستاده‌ایم؟ در کنار موضوعات انسانی و حمایت از آسیب‌دیدگان تجاوز نظامی، باید در تکاپوی منافع ملی کشور بود. جنگ اوکراین ترتیبات ژئوپلیتیک انرژی را در بخش وسیعی از جهان برهم زده است. تیرگی روابط سیاسی اروپا با روسیه و نیاز به منابع انرژی این کشور، معادلات تأمین انرژی برای این قاره را نه در کوتاه‌مدت بلکه در بلندمدت برهم زده است. هر جنگی سرانجام به پایان می‌رسد؛ اما تنش کنونی انرژی در اروپا، نگاه‌ها را به سمت تأمین انرژی از سرزمین‌های پایین‌دست روسیه معطوف کرده و ایران را ابتدای این نوار جایگزین انرژی روسیه است. اروپا دیگر روسیه را تأمین‌کننده انرژی پایدار به شمار نمی‌آورد. استراتژی تأمین انرژی در این قاره مصون بودن از دگرگونی‌های سیاسی است.

کتاب ما

از چخوف تا پزشک‌زاد

شرق: کتاب «کلوجه محبوب پادشاه»، مجموعه‌ای است از داستان‌های کوتاه طنز نویسندگان نامدار که به انتخاب و ترجمه غلامعلی لطیفی اخیراً با همکاری انتشارات «فرهنگ معاصر» و «کتاب شرق» منتشر شده است. گستره وسیع نویسندگان این مجموعه درخور توجه است. از چخوف، نویسنده مطرح روس و گراهام گرین و مارک تواین طنزپرداز، تا برتراند راسل فیلسوف و ایرج پزشک‌زاد، و روزنامه‌نگار/داستان‌نویسان کمترشناخته‌شده را در بر می‌گیرد.

مترجم در ابتدا برای انتخاب داستان‌های کوتاه مجموعه «طنز معاصر» معیارهایی را در نظر می‌گیرد؛ ازجمله اینکه آثار شوخی و بذله صرف باشد و چندان از جانبداری را در پی داشت. کشورها خواسته و برای ما ناشناس به نظر بیاید. معیار مهم‌تر اینکه نویسنده تعریضی به

گفت‌وگو با دکتر محمد ستاری فر، به مناسبت انتشار کتاب جدید او با عنوان «بن‌مایه‌های توسعه‌یافتگی و توسعه‌یافتگی» انجام شده است. موضوع این کتاب بررسی علل توسعه‌یافتگی و توسعه‌نیافتگی جوامع و پرشش اصلی‌اش چگونگی بده‌بستان‌های پیچیده و گسترده این علل در قلمروهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است.

این کتاب در سه جلد منتشر شده است؛ جلد اول به «چیستی‌ها، چارچوب‌های مفهومی و نظری در پیدایش بن‌مایه‌های توسعه‌یافتگی»، جلد دوم به «فرایندهای کامیابی اروپاییان در دستیابی به بن‌مایه‌های توسعه‌یافتگی» و جلد سوم به «فرایندهای کامیابی و ناکامی ایرانیان در دستیابی به بن‌مایه‌های توسعه‌یافتگی» می‌پردازد. دکتر ستاری‌فر علاوه بر استادی دانشگاه در رشته اقتصاد توسعه، مسئولیت‌هایی مانند مشاورت نخست‌وزیر در دوران جنگ، مدیریت عامل سازمان تأمین اجتماعی، معاونت رئیس‌جمهور و ریاست سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در دولت‌های اول و دوم اصلاحات را بر عهده داشته است.

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید

راهبرد اروپا در زمینه تأمین انرژی، تکاپو برای منابع جایگزین خواهد بود. نزدیک‌ترین منابع در خاورمیانه است. ایران در این جابه‌جایی استراتژیک نقش مهمی می‌تواند داشته باشد. انگاره‌های سیاسی ما باید در راستای منافع ملی دگرگون شود. آینده سیاسی روسیه و دگرگونی ترتیبات سیاسی احتمالی آن، نقشی اساسی در استراتژی‌های تأمین انرژی اروپا دارد؛ دگرگونی‌هایی که ایران به‌عنوان تأمین‌کننده انرژی نمی‌تواند آن را نادیده بگیرد. ایران با به‌کارگیری دیپلماسی دوراندیشانه می‌تواند نقش مهمی در ژئوپلیتیک انرژی نوین داشته باشد. در این راه ضرورت دارد انگاره‌های سیاسی خود را در شرایط جدید دگرگون کنیم.

وقایع اجتماعی و سیاسی نداشته باشد و قصدش از نوشتن داستان، ایراد و انتقاد نباشد و تنها ذوق و قریحه طنز و تفریح خاطر را در نظر داشته باشد که میسر نمی‌شود.

مترجم نیز ناگزیر به تجدیدنظر در معیارها شده و به قول خودش درمی‌یابد قواره را زیادی تنگ گرفته‌اند. مگر می‌شود نویسندگان نامدار طنزی بدون تعریض و تقید به اجتماع و سیاست بنویسند!

در نتیجه، گزیده‌ای نه‌چندان پرشمار از داستان‌های طنز بسیار کوتاه یا به تعبیر غلامعلی لطیفی «داستان‌های کوتاه‌تر» در کتاب «کلوجه محبوب شاه» گرد هم می‌آیند که در تنوع و گشش داستانی کم‌نظرند.

این کتاب روز چهارشنبه ۲۱ اردیبهشت همراه با روزنامه «شرق» توزیع خواهد شد.